En kväll i oktober rodde jag ut på sjön – Tua Forsström

Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 4-6

Syfte

Jag ville främst att eleverna skulle få läsa och möta poesi. Genom att tillsammans analysera innehåll och form skulle de få en känsla av att det inte måste vara svårt och krångligt att förstå dikter. Eleverna skulle också få leka med språket och skapa sin egen dikt genom att härma en förlaga.

Läraren reflekterar

Många av mina elever tycker att poesi är svårt och krångligt. Det finns ett motstånd redan innan man börjat arbeta. Den här lektionen var inget undantag. När de först fick dikten framför sig suckade de, efter första högläsningen kommenterade flera att de *inte fattade någonting*. Detta förändrades under arbetets gång. Eleverna blev stärkta av att se att många hade strukit under samma, eller åtminstone liknande, ord och fraser. De insåg att de kanske trots allt hade förstått!

När de skrev sina egna dikter var det flera som lät berättaren vara en tonåring istället för en (troligen) vuxen person. Det gjorde mig glad att se hur de lyckades förvandla en dikt som de “inte fattade någonting” av till sina helt egna dikter.

Metod

Lektionen utgick från en dikt av Tua Forsström (2012) som jag av en slump hittade på instagramkontot Lyrikbanken: En kväll i oktober rodde jag ut på sjön.

Jag delade ut dikten i pappersform till eleverna. I början av lektionen hade de inte tillgång till mina kommentarer och överstrykningar som syns i bilden nedan. Vi började med att högläsa dikten och under tiden jag läste fick eleverna stryka under ord eller fraser som de tyckte var viktiga för diktens stämning eller de känslor dikten gestaltade. I smågrupper fick de sedan läsa upp sina understrykningar och diskutera följande frågor:

- Vilka ord eller fraser påverkar diktens stämning?
- Vilka känslor/stämningar gestaltas i dikten?
- Vad skulle ni ge dikten för titel?

Vi samlade alla gruppernas tankar i en tabell på tavlan och sammanfattade utifrån det klassens tolkning. Vi passade även på att samtala om hur gammal de trodde att berättaren var.

Nästa steg blev att vi tillsammans djupdök i diktens språk och form. Vilka upprepningar finns det? Varför finns de där? När radbryter man? Varför?

Slutligen fick eleverna uppmaningen att härma Tua Forsströms dikt. De fick en kommenterad kopia av mig med instruktioner kring vilka delar av Forsströms dikt som skulle kopieras rakt av och när de skulle kopiera struktur, men byta ut innehållet till sitt eget.

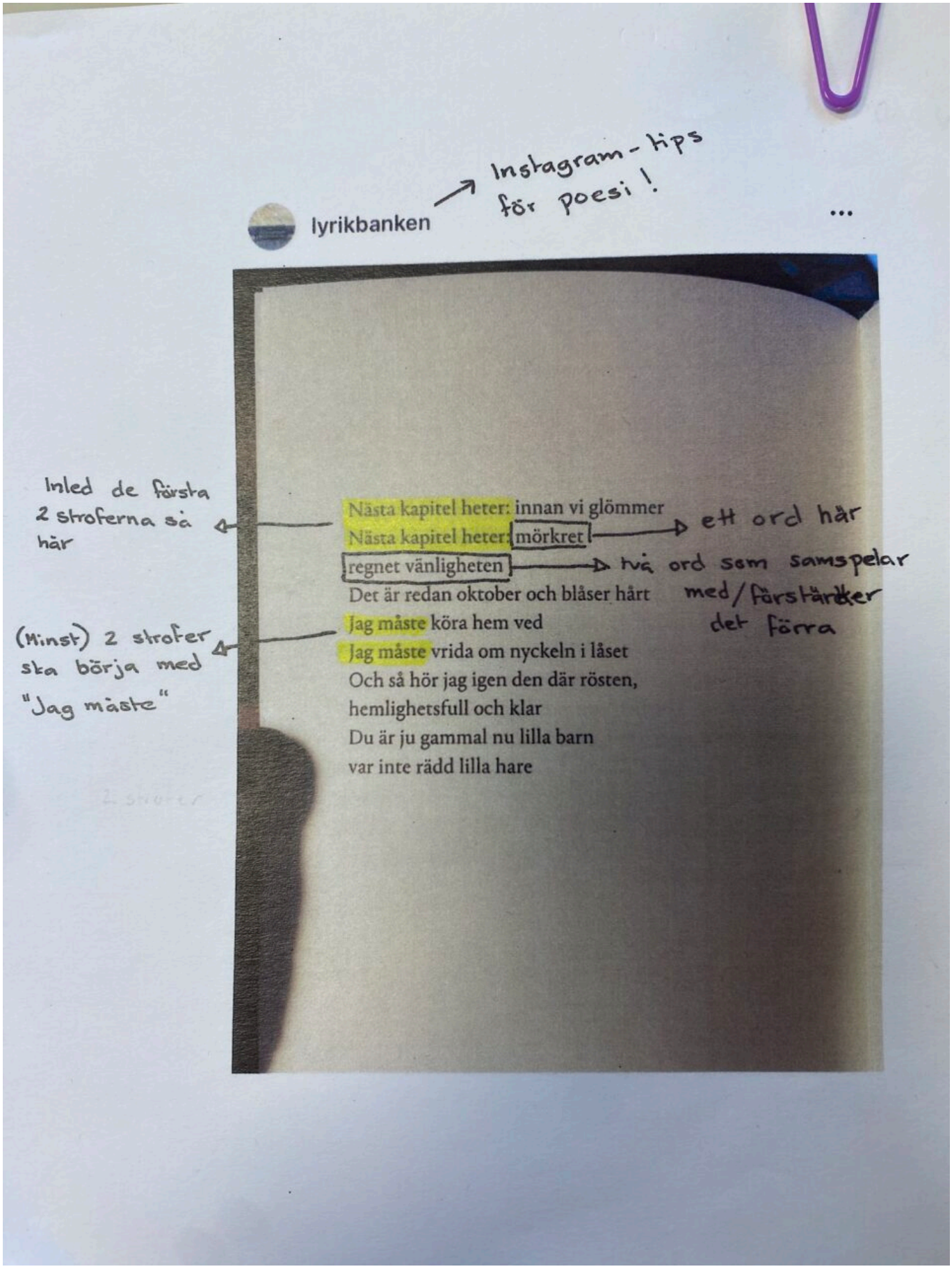
lyrikbanken
Instagram-tips för poesi!
...
Inled de första 2 strofera na så här
Nästa kapitel heter: innan vi glömmer
Nästa kapitel heter: mörkret
ett ord här
regnet vänligheten
två ord som samspelar med/förstärker det förra
Det är redan oktober och blåser hårt
(Minst) 2 strofer ska börja med "Jag måste"
Jag måste köra hem ved
Jag måste vrida om nyckeln i låset
Och så hör jag igen den där rösten,
hemlighetsfull och klar
Du är ju gammal nu lilla barn
var inte rädd lilla hare

Stämningen i dikten skulle stämma med den tolkning klassen gjort. För att skriva detta fick de begränsat med tid, 15-20 minuter. Lektionen efter renskrev de sina dikter efter kort feedback från mig som lärare.

Elevexempel

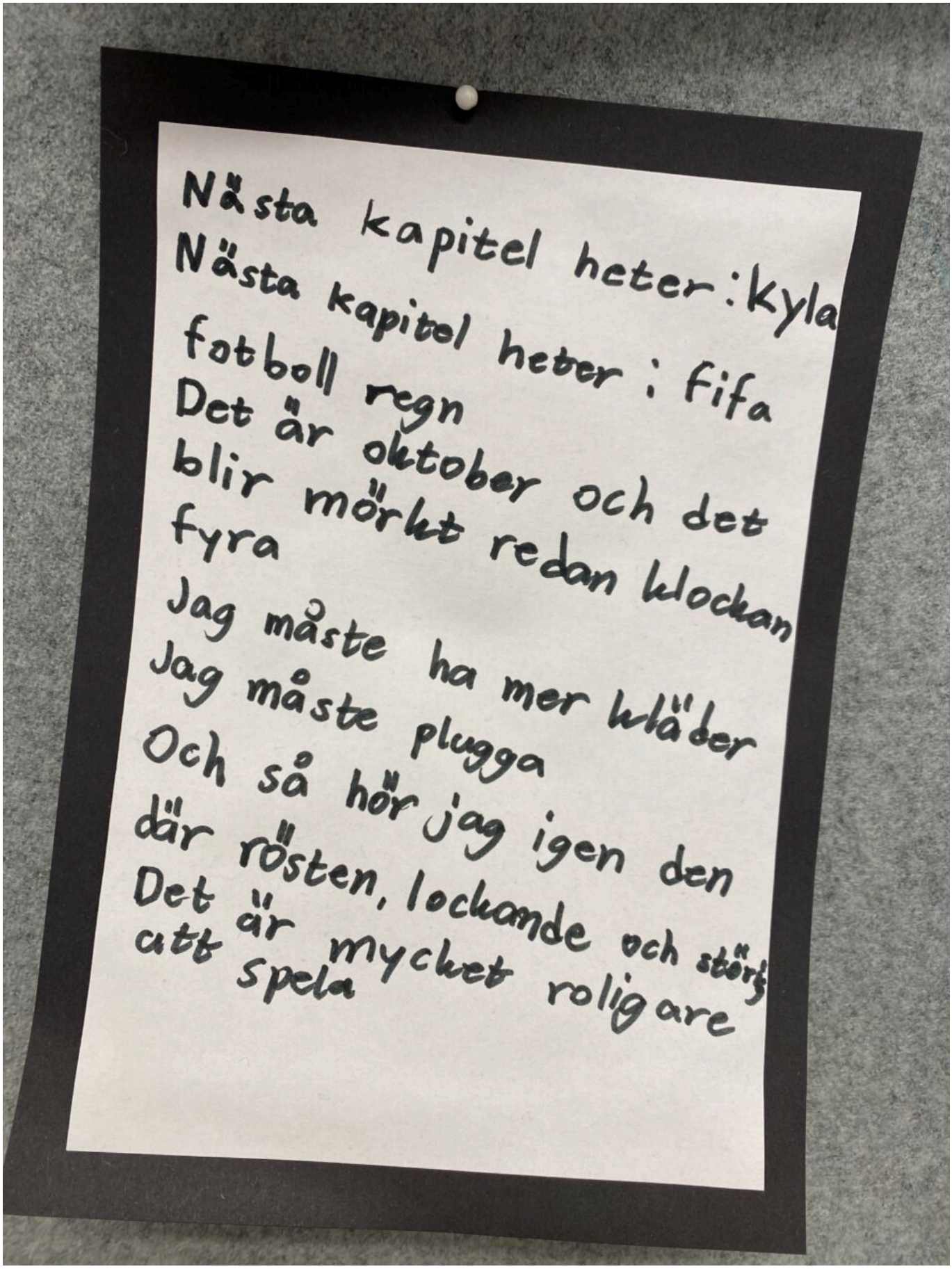
Nästa kapitel heter: kyla
Nästa kapitel heter : fifa
fotboll regn
Det är oktober och det
blir mörkt redan klockan
fyra
Jag måste ha mer kläder
Jag måste plugga
Och så hör jag igen den
där rösten, lockande och störj
Det är mycket roligare
att spela

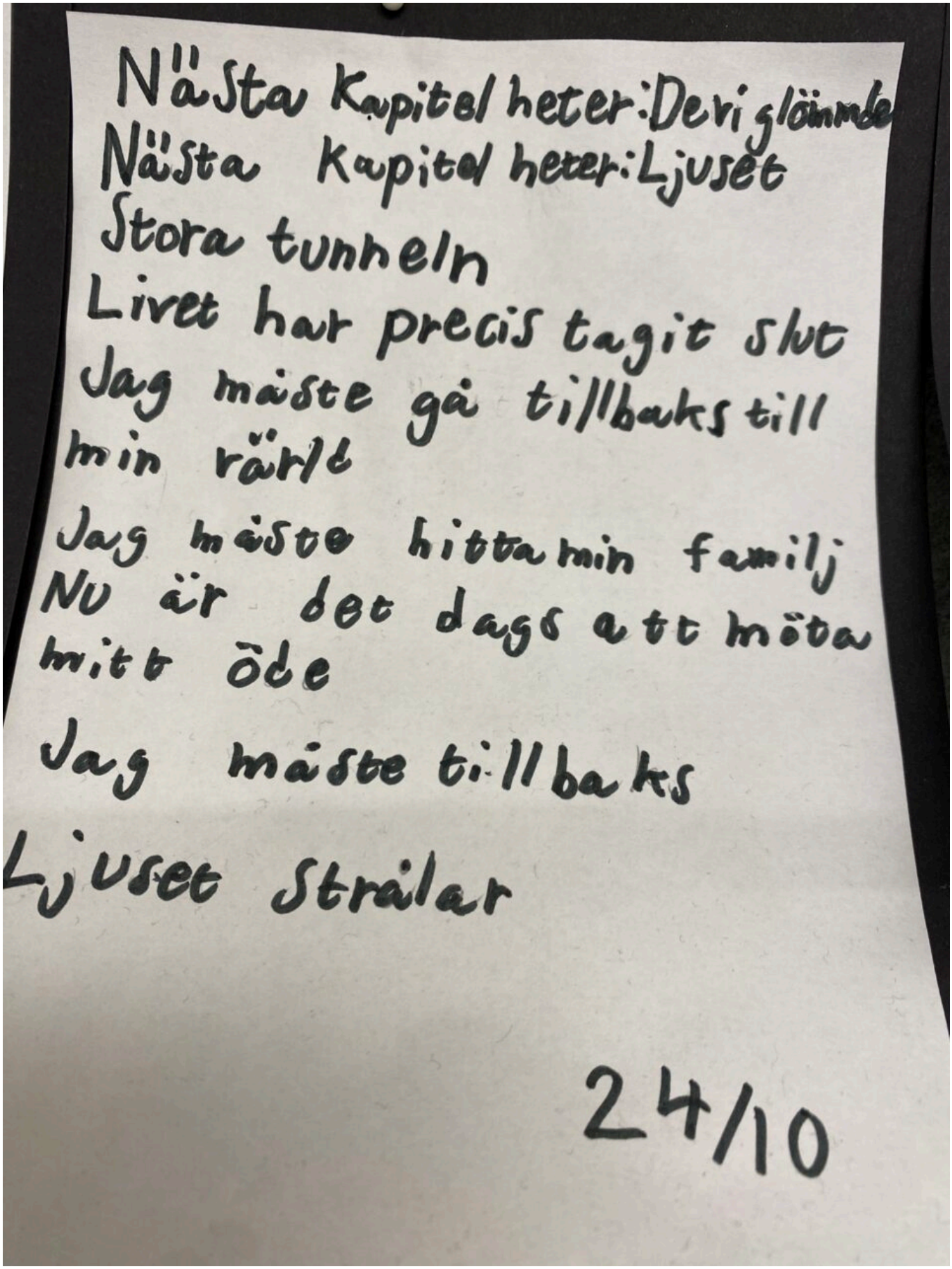
Nästa Kapitel heter: De vi glömde
Nästa Kapitel heter: Ljuset
Stora tunneln
Livet har precis tagit slut
Jag måste gå tillbaks till
min värld
Jag måste hitta min familj
NU är det dags att möta
mitt öde
Jag måste tillbaks
Ljuset Strålar
24/10

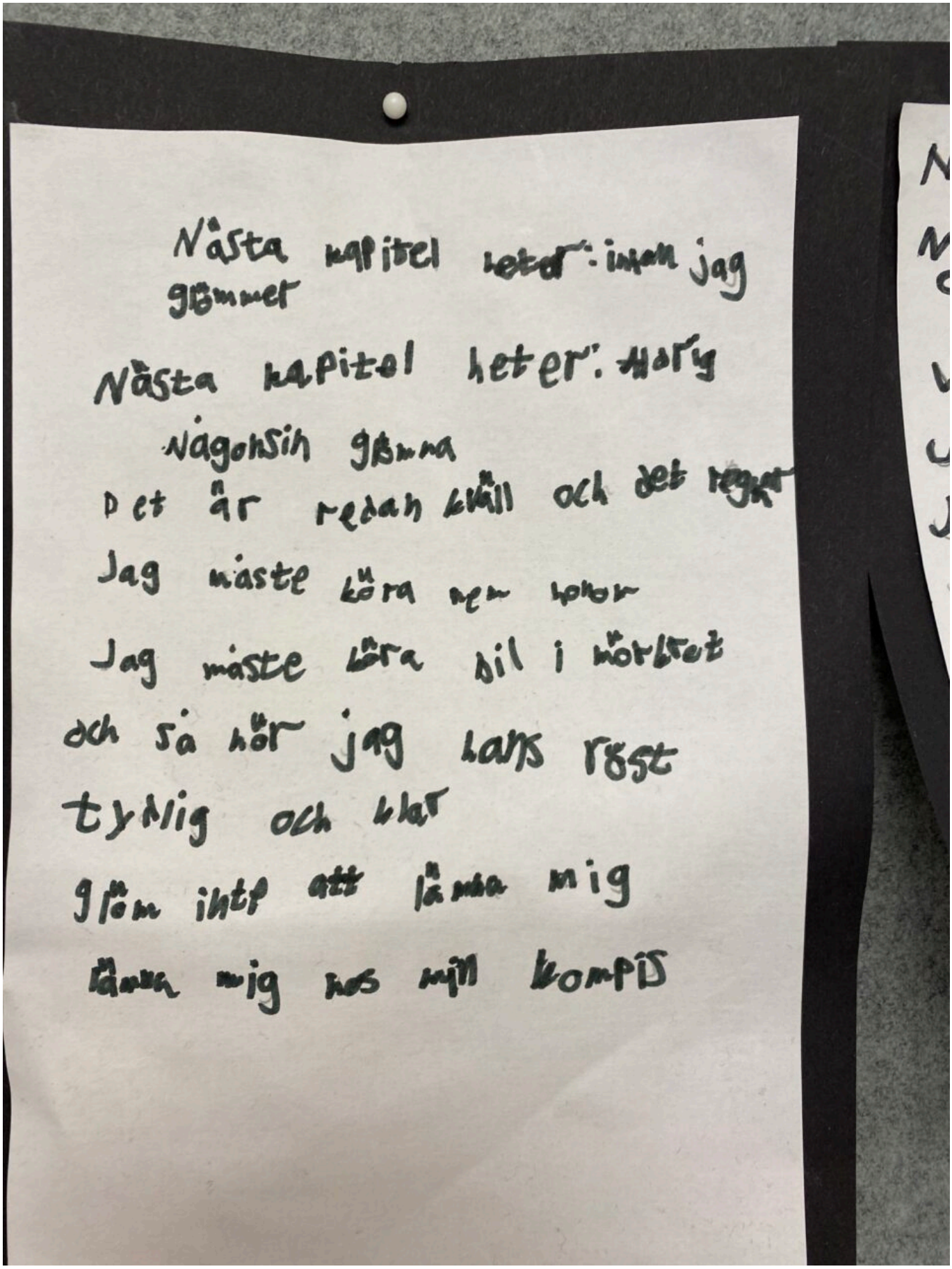
Nästa kapitel heter: Inom jag gömmer

Nästa kapitel heter: Harry

Någonsin gömma

Det är redan kväll och det regnar

Jag måste köra min bror

Jag måste köra bil i mörkret

och så hör jag Lars röst

tydlig och klar

glöm inte att lämna mig

lämna mig hos mitt kompis

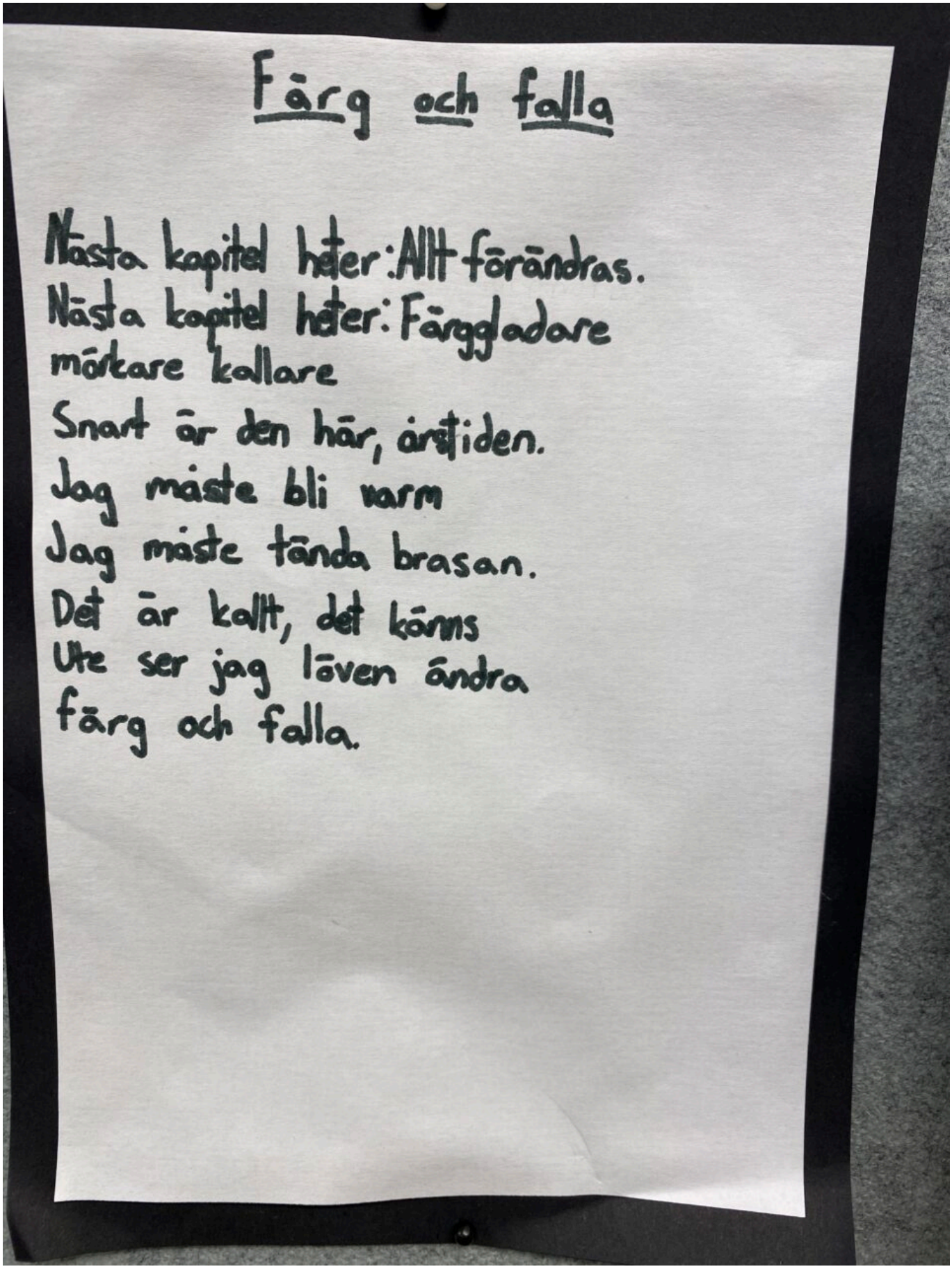
Färg och falla
Nästa kapitel heter: Allt förändras.
Nästa kapitel heter: Färggladare
mörkare kallare
Snart är den här, årstiden.
Jag måste bli varm
Jag måste tända brasan.
Det är kallt, det känns
Ute ser jag löven ändra
färg och falla.

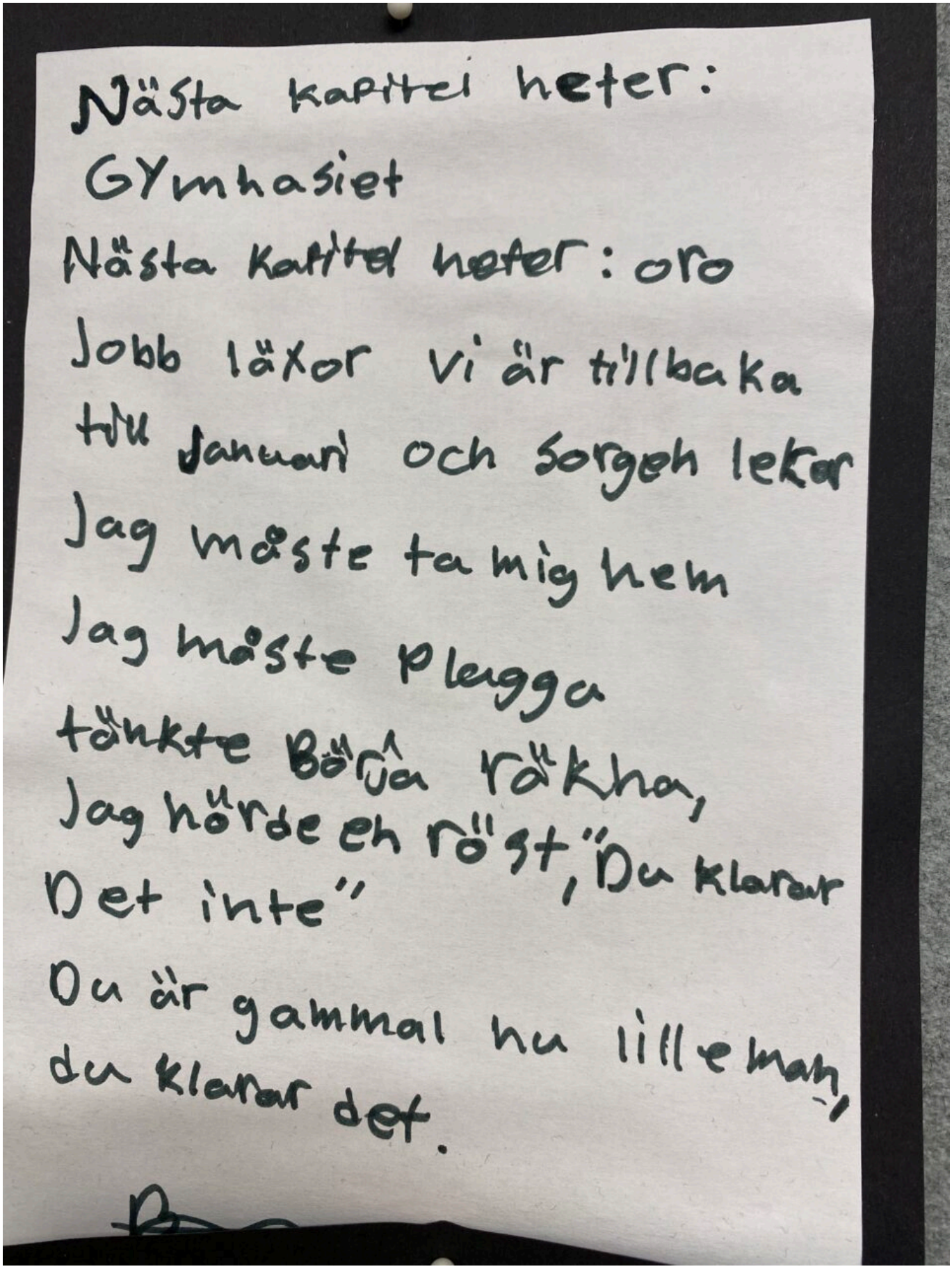
Nästa kapitel heter:
Gymnasiet
Nästa kapitel heter: oro
Jobb läxor Vi är tillbaka
till januari och sorgen lekar
Jag måste ta mig hem
Jag måste pleggа
tänkte Börja räkna,
Jag hörde en röst, "Du klarar
Det inte"
Du är gammal nu lille man,
du klarar det.

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Centralt innehåll*

Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Epik, lyrik och dramatik. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
Bearbetning av egna och gemensamma texter till innehåll och form.

Betygskriterier*

Eleven läser skönlitteratur och sakprosatexter med **mycket gott** flyt och visar **mycket god** läsförståelse. Dessutom sammanfattar eleven olika texter med mycket god säkerhet. Eleven för **välutvecklade** resonemang om innehållet i olika texter.

Eleven skriver olika slags texter med **god** språklig variation, **väl fungerande** struktur och innehåll samt **god** anpassning till texttyp, syfte, mottagare och sammanhang. Eleven följer språkliga normer på ett **väl fungerande** sätt.

* årskurs 7-9